

Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre

Møtested: Thon hotell, Brønnøysund

Dato: 08.12.2023

Tidspunkt: 08:30

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 31/23	Godkjenning av protokoll fra forrige møte		
RS 12/23	LOMVIS - Møteprotokoll 13102023		2021/5423
ST 32/23	Søknad om dispensasjon fra verneforskrift Lomsdal-Visten nasjonalpark for bruk av drone.		2023/33737
ST 33/23	Avtaleforslag om skjøtsel på Fjellgården i Vefsn med Mosjøen videregående, Marka og Lomsdal-Visten nasjonalpark.		2023/33736
ST 34/23	Avtaleforslag om skjøtelsoppdrag mellom Brønnøy kommune og Lomsdal-Visten Nasjonalpark/Njaarke vaarjelimiedajve		2023/33730
ST 35/23	Henvendelse om eierskap og driftsansvar for hengebru i Stavassdalen, Grane næringsutvikling		2023/31797
ST 36/23	Bestilling av oppdrag fra statens naturoppsyn for verneområder tilknyttet Lomsdal.Visten nasjonalparkstyre 2024.		2022/7279
ST 37/23	Bestilling av midler til tiltak og drift Lomsdal-Visten/Njaarke 2024		2022/7279
ST 38/23	Eventuelt		

ST 31/23 Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Møteprotokoll

Utvalg: Lomsdal-Visten nasjonalparkstyret
Møtested: Møterom "Kongla", Statsforvalterens lokaler i Sjøgata, Mosjøen
Dato: 13.10.2023
Tidspunkt: 12:00 - 15:30

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Ken-Richard Hansen	Leder	
Gun Utsi	Medlem	
Siv Aglen	Medlem	
Tor Stabbforsmo	Nestleder	
Per Anders Kappfjell	Medlem	
Stig Tore Skogsholm	Medlem	
Berit Hundåla	Medlem	

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
------	----------	---------------

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Merknader:

Møtet foregikk både fysisk og digitalt på TEAMS med en svært ustabil nettforbindelse fra møtet.

Øvrige frammøtte:

Navn
Bjørnar Aarstrand

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 23/23	Godkjenning av protokoll fra forrige møte		
RS 6/23	LOMVIS - Møteprotokoll 080623		2021/5423
RS 7/23	LOMVIS - Møteprotokoll 210723		2021/5423
ST 24/23	Referatsaker		
RS 8/23	Veileder - reindriftas motorferdsel på barmark i verneområder.		2023/31939
RS 9/23	Valg av representanter til nasjonalpark-/verneområdestyrer - nå med vedlegg		2014/4059
RS 10/23	Henvendelse om passasjertrafikk med båt - Lomsdal-Visten nasjonalpark - Beverlys Hill AS		2021/4676
RS 11/23	Henvendelse om støtte fra Strandbukta VEL		2023/30508
ST 25/23	Delegerte saker		
DS 4/23	Vedtak Søknad om dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Lomsdal-Visten nasjonalpark i forbindelse med vegetasjonsanalyse - ny lokalitet ved Jordbrufjellet - Multiconsult.		2020/3713
DS 5/23	Søknad om dispensasjon fra verneforskriften - Lomsdal - Visten nasjonalpark - bruk av helikopter til transport av felt elg - Tor-Arne Eriksen		2023/31961
DS 6/23	Søknad om dispensasjon for motorisert ferdsel, helikoptertransport for restaureringsarbeid på Fjellgården i Vefsn.		2023/29914
DS 7/23	Søknad om dispensasjon fra verneforskrift Lomsdal-Visten nasjonalpark for uttransport av elg i Sørvassdalen		2023/31305
DS 8/23	Videreføring av dispensasjon fra verneforskrift Lomsdal-Visten nasjonalpark. Landingstillatelse for restaureringsarbeid på Fjellgården i Vefsn - Statskog SF		2023/29914
DS 9/23	Svar på søknad om dispensasjon fra verneforskrift Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmedajve for bruk av helikopter i elgjakt fra Stavvassdalen i Grane		2023/30712
ST 26/23	Søknad om dispensasjon fra verneforskrift Lomsdal-Visten nasjonalpark for oppsetting av uthus Storfjorden, Brønnøy		2023/2948
ST 27/23	Evaluering og videreføring av ordning med tilhørighetslogo; Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmedajve - rutiner og retningslinjer for tildeling av logo		2014/1299
ST 28/23	Orienteringer fra forvaltning og Statens naturoppsyn sommer/høst 2023		2022/1712

ST 29/23 Pålegg om fjerning av midlertidig reindriftsgjerde i
Lomsdalen

2022/428

ST 30/23 Eventuelt

ST 23/23 Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2023

Behandling

Vedtak

Protokoll fra 8. juni og 21. juli 2023 ble enstemmig godkjent.

RS 6/23 LOMVIS - Møteprotokoll 080623

RS 7/23 LOMVIS - Møteprotokoll 210723

ST 24/23 Referatsaker

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2023

Behandling

Gjennomgang av referatsaker.

Vedtak

Referatsaker ble tatt til orientering.

ST 25/23 Delegerte saker

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2023

Behandling

Gjennomgang av delegerte saker

Vedtak

Delegerte saker ble tatt til orientering

ST 26/23 Søknad om dispensasjon fra verneforskrift Lomsdal-Visten nasjonalpark for oppsetting av uthus Storfjorden, Brønnøy

Forvalters tilrådning

Kjell Erik Nergården gis dispensasjon fra vernebestemmelsene for Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve for oppsetting uthus på eksisterende grunnmur, gnr 195 bnr 1 i Brønnøy, nord for hovedhuset. Dispensasjonen gis med hjemmel i verneforskriftens § 3.1.3 bokstav g.

Vilkår:

- Uthuset settes opp på gammel grunnmur / fundament med samme grunnflate på 6 * 2,80 meter, etter innlevert tegning.
- Uthus skal beises/males i matte naturfarger farger (eksempelvis brunt)
- Taktekking skal utføres med materialer som gir ikke-reflekterende overflate.
- Byggearbeidet må være ferdig og tunet ryddet (byggematerialer og avfall fjernes) innen 1. august 2026.

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2023

Behandling

Kommentar til byggets utforming, pulttak: Tegningene er vurdert opp mot bygningsmassen som er på tunet fra før. Et av uthusene har lik utforming av tak.

Forhold til kommunal saksbehandling: Søknaden er allerede vurdert av Brønnøy kommune, som ikke har kommet med merknader til byggeplanene.

Forvalters tilrådning ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kjell Erik Nergården gis dispensasjon fra vernebestemmelsene for Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve for oppsetting uthus på eksisterende grunnmur, gnr

195 bnr 1 i Brønnøy, nord for hovedhuset. Dispensasjonen gis med hjemmel i verneforskriftens § 3.1.3 bokstav g.

Vilkår:

- Uthuset settes opp på gammel grunnmur / fundament med samme grunnflate på 6 * 2,80 meter, etter innlevert tegning.
- Uthus skal beises/males i matte naturfarger farger (eksempelvis brunt)
- Taktekking skal utføres med materialer som gir ikke-reflekterende overflate.
- Byggearbeidet må være ferdig og tunet ryddet (byggematerialer og avfall fjernes) innen 1. august 2026.

ST 27/23 Evaluering og videreføring av ordning med tilhørighetslogo; Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve - rutiner og retningslinjer for tildeling av logo

Forvalters tilrådning

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2023

Behandling

Styret er enige i at ordningen har vært for kortvarig og med for få aktører til at man kan gjennomføre en grundig evaluering.

Det er enighet om å endre ordlyden i tildelingskriteriene, forvalters punkt 4. Slik at ordlyden blir slik:

- Aktører som tildeles merket **oppfordres** til å delta på aktiviteter som vertskapskurs, orienteringsmøter eller lignende som arrangeres i regi eller på vegne av nasjonalparkkommunene eller nasjonalparkforvaltningen.

Forvalters innstilling ble enstemmig vedtatt med endring i ordlyden i punkt 4.

Vedtak

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre/Njaarken vaarjelimmiedajverevaerie konkluderer med at ordningen har vært i drift i for kort tidsrom og med for få aktører til at det kan gjennomføres noen grundig evaluering.

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre/Njaarken vaarjelimmiedajverevaerie viderefører ordningen

med tildeling av tilhørighetslogo for Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve til kommersiell bruk. Dette ihht. retningslinjer gitt for merkevaren Norges nasjonalparker. Ordningen får varighet til 31.12.2027.

- Tidligere gitte tildelinger forlenges automatisk frem til 31.12.2027. Dette delegeres til nasjonalparkforvalter.
- Merket tildeles aktører med forretningsadresse i Brønnøy, Vefsn, Grane og Vevelstad kommuner.
- Tildeling av tilhørighetslogo gjøres av nasjonalparkstyret.
- Aktører som tildeles merket oppfordres til å delta på aktiviteter som vertskapskurs, orienteringsmøter eller lignende som arrangeres i regi eller på vegne av nasjonalparkkommunene eller nasjonalparkforvaltningen.
- Tilbyder skal være relatert til besøksnæringen og omfatte produkter som opplevelser, aktiviteter, overnatting eller forbruksvarer som mat og drikke. Forutsatt at disse kan knyttes til verneområdene.

ST 28/23 Orienteringer fra forvaltning og Statens naturoppsyn sommer/høst 2023

Forvalters tilrådning

Informasjon tas til orientering.

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2023

Behandling

Lokalt naturoppsyn, Thomas Johansen orienterte om ny veileder om reindriftas motorferdsel på barmark i verneområder og om kjøreskade på trase ved Gåsvatnet.

Forvalter orienterte om prosjekter som er i gang; bekjempelse av fremmede arter, samarbeid med skolene og natursti til Stavassdalen, Grane. Det ble også orientert om saker som må følges opp videre. Disse sakene ble flyttet til eventuelt.

Vedtak

Informasjon tas til orientering.

ST 29/23 Pålegg om fjerning av midlertidig reindriftsgjerde i Lomsdalen

Forvalters tilrådning

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre/Njaarken vaarjelimmiedajveraerie ønsker en skriftlig redegjørelse for reindriftsgjerde som er satt opp i Lomsdalen i Lomsdal-Visten nasjonalpark. Anlegget er ikke omsøkt og har stått mer enn en sesong. Det kan derfor ikke anses som å være midlertidig gjerde. En redegjørelse må være mottatt av forvaltningen innen 1. november 2023.

Samtidig varsles det at nasjonalparkstyret vurderer å fatte vedtak om retting, tvangsmulkt eller tvangsgjennomføring etter naturmangfoldloven, dersom ikke forholdene kommer i orden:

Varsel om mulig bruk av tvangsmulkt og tvangsgjennomføring

Forvaltningen har anledning til å benytte tvangsmulkt for å sikre etterlevelse av pålegg om retting. Dette står i naturmangfoldloven § 73. Det gjøres oppmerksom på at dersom vedtak om retting som ikke etterkommes av den ansvarlige, så kan fjerning gjennomføres fysisk av forvaltningen. Dette står i naturmangfoldloven § 71. Utgifter til slik retting kan kreves dekket av den tiltakshaver.

Nasjonalparkstyret varsler herved om at det vil bli vurdert å bruke tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73 dersom plankegamma ikke blir fjernet innen den fastsatte fristen. Vi mener at passende størrelse på slik tvangsmulkt vil være en dagmulkt på kr 500,-. Samtidig varsles det også om at det kan bli aktuelt med tvangsgjennomføring dersom pålegg ikke følges.

Mulighet for å søke om dispensasjon for å oppføre gjeterhytter

Nasjonalparkens forskrift, §3, punkt 1.3, bokstav d, åpner opp for at forvaltningen kan gi tillatelse til å oppføre «...nødvendige gjeterhytter, gjerder og anlegg for reindrift...». Dette forutsetter at tiltaket omsøkes og at tillatelse er gitt etter reindriftingslovens § 21.

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2023

Behandling

Sametingsrepresentanter, Gun M. Utsi og Per Anders Kappfjell ble erklært inhabile til behandlingen av saken jfr. forvaltningslovens §6.2.ledd. Ingen vara deltok i behandlingen.

Innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre/Njaarken vaarjelimmiedajveraerie ønsker en skriftlig redegjørelse for reindriftsgjerde som er satt opp i Lomsdalen i Lomsdal-Visten nasjonalpark. Anlegget er ikke omsøkt og har stått mer enn en sesong. Det kan derfor ikke anses som å være midlertidig gjerde. En redegjørelse må være mottatt av forvaltningen innen 1. november 2023.

Samtidig varsles det at nasjonalparkstyret vurderer å fatte vedtak om retting, tvangsmulkt eller tvangsgjennomføring etter naturmangfoldloven, dersom ikke forholdene kommer i orden:

Varsel om mulig bruk av tvangsmulkt og tvangsgjennomføring

Forvaltningen har anledning til å benytte tvangsmulkt for å sikre etterlevelse av pålegg om retting. Dette står i naturmangfoldloven § 73. Det gjøres oppmerksom på at dersom vedtak om retting som ikke etterkommes av den ansvarlige, så kan fjerning gjennomføres fysisk av forvaltningen. Dette står i naturmangfoldloven § 71. Utgifter til slik retting kan kreves dekket av den tiltakshaver.

Nasjonalparkstyret varsler herved om at det vil bli vurdert å bruke tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73 dersom plankegamma ikke blir fjernet innen den fastsatte fristen. Vi mener at passende størrelse på slik tvangsmulkt vil være en dagmulkt på kr 500,-. Samtidig varsles det også om at det kan bli aktuelt med tvangsgjennomføring dersom pålegg ikke følges.

Mulighet for å søke om dispensasjon for å oppføre gjeterhytter

Nasjonalparkens forskrift, §3, punkt 1.3, bokstav d, åpner opp for at forvaltningen kan gi tillatelse til å oppføre «...nødvendige gjeterhytter, gjerder og anlegg for reindrift...». Dette forutsetter at tiltaket omsøkes og at tillatelse er gitt etter reindriftslovens § 21.

ST 30/23 Eventuelt

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 13.10.2023

Behandling

Følgende punkter ble diskutert:

1. Møte med Miljødirektoratet angående Lislbørja i Brønnøy. Forvalter og styreleder har hatt møte med Miljødirektoratet angående fremdrift på sikring av huset i Lislbørja i Brønnøy. Det er flere mulige løsninger på fremdrift, men det kan være et alternativ at Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre kan gjennomføre prosjektet som et tiltak.

2. Henvendelse vedrørende avtale med grunneier i Tosbotnet, Brønnøy. Nasjonalparkstyret har inngått avtale med Brønnøy kommune og grunneier i Tosbotnet om startsted og parkeringsplass. Avtalens punkter er ikke oppfylt fra Brønnøy kommune og grunneier ønsker å ha en kontaktperson hos kommunen. Forslag på at Brønnøy kommunes styrerepresentant følger opp saken med administrasjonen i kommunen.

3. Tiltak med kjøretrase ved Gåsvatnet i Grane. Statens naturoppsyn har undersøkt eksisterende kjøretrase for skader. Det må gjøres utbedringer for å unngå ytterligere kjøreskader i terrenget. Forslag på at lokalt SNO og forvalter skisserer en løsning og beregner kostnader, slik at nasjonalparkstyret kan søke midler til dette tiltaket for 2024.

4. Habilitet. Ved flere anledninger/saker har de samiske styrerepresentantene vært erklært inhabile ved behandling av saker som berører tilhørende reinbeitedistrikt, Jillen-Njaarke RBD. Nasjonalparkstyret er derfor bekymret for at viktige samiske interesser ikke kommer frem i behandlingen av saker, og ønsker at problematikken løftes opp til Miljødirektoratet/Sámediggi ved oppnevning av representanter.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Møte med Miljødirektoratet angående Lislbørja i Brønnøy. Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre kan gjennomføre prosjektet som et tiltak, men dette må ikke gå utover den årlige tildelingen.

2. Henvendelse vedrørende avtale med grunneier i Tosbotnet, Brønnøy. Brønnøy kommunes styrerepresentant følger opp saken med administrasjonen i Brønnøy kommune.

3. Tiltak med kjøretrase ved Gåsvatnet i Grane. Lokalt SNO og forvalter skisserer en løsning og beregner kostnader, slik at nasjonalparkstyret kan søke midler til dette tiltaket for 2024.

4. Habilitet. Problematikken rundt habilitet løftes opp til Miljødirektoratet/Sámediggi ved oppnevning av representanter.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyret	32/23	08.12.2023

Søknad om dispensasjon fra verneforskrift Lomsdal-Visten nasjonalpark for bruk av drone.

Vedlegg:

- 1 Søknad om droneflyging i L&V nasjonalpark.docx

Forvalters tilrådning

Ola Anders Sinnes gis avslag på søknad om droneflyging i Lomsdal-Visten nasjonalpark. Avslaget gis med hjemmel i verneforskriften § 3 punkt 7.2 og bygger på en helhetsvurdering av formål og tidspunkt.

Søknaden

Ola Andreas Sinnes søker om dispensasjon fra verneforskriften for Lomsdal-Visten nasjonalpark for å kunne ta bilder med drone ved Medheifossen i Lomsdal.

Kart: Søker har markert hvor dronebruk er tenkt – Lomsdalen, Medheia

Formålet med videoen er å få folk til å se og høre mer om Lomsdal og Visten som nasjonalpark.

I søknaden opplyses det at han skal lage en minifilm om Lomsdal-Visten nasjonalpark. Det er et stort ønske om å få tatt en video av Medheifossen i Lomsdalen. Opptaket vil vare i ca. 30 sekunder. Totale flygetiden med å ta av og lande vil komme opp i ca. 3 minutter. Perioden for flygingen vil være ca. juli 2024.

Det opplyses også at videoen vil bli lagt ut på egen hjemmeside og YouTube.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve ble opprettet ved kgl.res. av 29. mai 2009. Verneforskriften forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde. Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner. Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen. Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem. Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

I Lomsdal-Visten nasjonalpark er unødvendig støy, som for eksempel fra bruk av motordrevet modellfly, motordrevet isbor o.l. forbudt § 3.7.2. I verneforskriften er drone ofte omtalt som «modellfly og liknende», og det er kun i de nyreviderte verneforskriftene at droner er direkte omtalt.

Alle saker som berører natur skal i tillegg vurderes ut fra naturmangfoldloven.

Vurdering av saken

Formålet som beskrives av søker er godt. Minifilmen vil som helhet være en viktig dokumentasjon for mange som ønsker å besøke nasjonalparken.

Området er godt kartlagt i forbindelse med verneplan for Lomsdal-Visten og opplysningene om naturmangfoldet er i hovedsak hentet fra ([Miljøfaglig utredning, rapport 2004:3](#)) og [Naturbase](#).

I området det søkes om å filme i er det registrert trua og sårbare arter. Dette er i hovedsak sopp, lav, karplanter, insekter som har liten eller ingen påvirkning i forhold til filming med drone. Områdene er også yngleområde for enkelte rovfuglarter som har sin yngletid på vår/sommer.

Bruk av drone rammes av forbudet mot bruk av modellfly og forbudet mot å forstyrre dyre- og fuglelivet. Det finnes ingen egen hjemmel for å gi tillatelser til omsøkte aktivitet i verneforskriften og en eventuell tillatelse måtte vært gitt etter naturmangfoldlovens (nml) § 48.

Naturmangfoldlovens § 48 sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig,

eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Omsøkte aktivitet er ikke av en slik art at det er aktuelt å vurdere dispensasjon av sikkerhetshensyn og selv om filmingen er til «folkeopplysning», så kan ikke dette vurderes som vesentlige samfunnsinteresser. For å kunne gi dispensasjon er det en forutsetning at aktiviteten ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Lavtflyging med drone/modellfly har potensiale for å forstyrre og påvirke fuglene, derfor er også aktiviteten regulert av verneforskriften.

Naturmangfoldlovens § 10 sier at økosystemtilnærming og samlet belastning på et område skal vurderes. Det skal også vurderes om en dispensasjon kan skape presedens og på den måten bidra til en gradvis forringing av området og forvitring av verneforskriften.

Flygingen skal foregå ca juli. Dette er innenfor normal hekke- og yngletid, hvor man ikke ønsker unødig støy eller forstyrrelser. Selv om filmingen vil foregå i et kort tidsrom og i et begrenset område vil dette danne en presedens for lignede saker.

Naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 er ikke relevante i denne saken og er derfor ikke vurdert.

I de tilfeller der nasjonalparkstyret har gitt tillatelse til å bruke drone har dette vært hjemlet med bakgrunn i dokumentasjon, undersøkelser, sikkerhetshensyn eller vesentlige samfunnsinteresser og hvor det har vært brukt profesjonelle aktører. Det har også vært unngått å gi dispensasjoner til denne type aktivitet i hekke- og yngletiden.

Forvalter vurderer derfor at det ikke er mulig å gi dispensasjon til denne filmingen.

Ola Anders Sinnes
Bugen 25
7200 KYRKSÆTERØRA
E-post: epost@olasinnes.no

vedlegg 1 av 2

SØKNAD OM TILLATELSE FOR Å FLYGE DRONE (249 gram) I LOMSDAL – VISTEN NASJONALPARK

Jeg skal lage en liten minifilm ved å gå Lomsdal – Visten fra nord til sør. Jeg skal filme og dokumentere turen underveis. Litt faktaopplysninger om nasjonalparken vil bli opplyst i videoen.

I den forbindelse ønsker jeg å søke tillatelse for å flyge drone. Jeg har et stort ønske om å få tatt en liten video av Medheifossen i Lomsdalen. Opptaket vil vare i ca. 30 sekunder. Totale flygetiden med å ta av og lande vil komme opp i ca. 3 minutter.

Formålet med videoen er å få folk til å se og høre mer om Lomsdal og Visten som nasjonalpark. Kan ikke se eller finne noen som har laget en slik dokumentar om nasjonalparken tidligere. Så tror mange kunne vært interessert i å sett hvor fint det er i det mektige område.

Videoen vil etter hvert bli lagt ut på egen hjemmeside og YouTube.

Tanken er å fly lavt over elva/fossen slik at lyden fra elva overdøver dronen. Slik at jeg minimerer forstyrrelse på eventuelle dyr og fugler i nærheten.

Perioden for flygingen vil være ca. juli 2024.

Kart over område jeg ønsker tillatelse for å fly i er vedlagt.

For mer info om meg og mine tidligere tur-videoer, se olasinnes.no

Håper på positivt svar.

Mvh.

Ola Anders Sinnes

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	33/23	08.12.2023

Avtaleforslag om skjøtsel på Fjellgården i Vefsn med Mosjøen videregående, Marka og Lomsdal-Visten nasjonalpark.

Vedlegg:

- 1 SAMARBEIDSAVTALE Mosjøen videregående skole Marka

Forvalters tilrådning

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre inngår 5-årig samarbeidsavtale med Mosjøen videregående skole, Marka om skjøtselsoppdrag ved Fjellgården i Vefsn.

Avtalen er vedlagt denne utredningen og har en størrelse på kr 30.000,-

Avtalen signeres av styreleder.

Bakgrunn

Slått av innmarka på Fjellgården i Vefsn ble tatt opp av Vefsn landbruksskole på starten av 2000-tallet og har siden vært en årlig aktivitet for å skjømte arealene og gi elevene innblikk i skjøtsel i vernede områder (tidligere Skjørlegda naturreservat).

Tidligere avtalt sum var kr 25.000,-, men i takt med prisøkninger ellers i samfunnet er det nå et ønske om å kunne øke denne avtalen til kr 30.000,-

BioForsk Nord gjorde i 2012 kartlegginger av innmarksarealene på Fjellgården, som peker i en positiv retning. Arealene får færre gjengroingsarter og flere lyskrevende arter. Dette er også en effekt som landbruksskolen har merket seg ved registreringer de har gjort på prøveflater over år.

Det er derfor et sterkt ønske om å fortsette den årlige skjøtselen og få gjort nye registreringer knyttet til arter på innmarka.

Vurdering av saken

Et av formålene med vernet i Lomsdal-Visten nasjonalpark er å bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander. Formålet med denne avtalen er også blant annet at elevene ved Marka skal kunne fysisk få delta i denne skjøtselen gjennom blant annet gjennom tradisjonell ljàslått.

Skjøtselen vil foregå etter naturmangfoldlovens prinsipper §§ 8 – 12.

I Miljødirektoratets strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, legges grunnlaget for hvordan midler skal brukes i verneområder. Her slås det fast at tiltaksmidler skal brukes til skjøtsel, tilrettelegging og informasjon, først og fremst for å sikre verneverdiene i området, men også for å sikre forståelsen for vernet blant berørte grunneiere, lokalbefolkning og andre besøkende. Med skjøtsel menes aktive tiltak, vanligvis på økologisk grunnlag, som gjennomføres for å opprettholde og/eller utvikle en ønsket naturtilstand i et område.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturoplevelser.

Midler til skjøtselstiltak er høyt prioritert av Miljødirektoratet.

Styret har tidligere uttalt at det er positivt med samarbeid opp mot skolene. At barn og unge får et eierforhold til nasjonalparken, at de blir glade i områdene og det å være ute er det beste vernet vi kan gi naturen. Å få mulighet til å bruke nasjonalparken som formidlingsarena i skolen og på fritida vil være et pluss både for nasjonalparkforvaltning og skoler.

Forvalter og lokalt oppsyn har i flere sammenhenger deltatt på opplegg med skoler og leirskoler i de fire kommunene som har arealer i Lomsdal-Visten nasjonalpark. Inneværende år har det vært opplegg med alle kommunene også Mosjøen videregående skole, Marka.

SAMARBEIDSAVTALE

Mosjøen videregående skole, Marka og Nasjonalparkforvaltningen i Lomsdal Visten Nasjonalpark inngått samarbeidsavtale om rydding og drift av definerte områder i Lomsdal Visten nasjonalpark (LVNP)

Partene har inngått denne avtalen ut fra et felles ønske om å skape bedre forutsetninger og forutsigbarhet for arbeids- og friluftsoplæring i LVNP og nasjonalparkforvaltningens drift av LNP. Sammen ønsker partene å presentere LVNP for skoleelever ved naturbrukslinjene samtidig som elevene kan utføre et relevant oppdrag for nasjonalparkforvaltningen i LVNP.

Formål

Formålet med samarbeidet er:

- Gi elevene innsikt i skjøtsel i LVNP.
- Få utført oppdrag på vegne av nasjonalparkforvaltningen.
- Markedsføre nasjonalparken blant unge.

Avtalens innhold

- 1) Skolen skal ha minst ett besøk til LNVP hvert år. Skolen selv avgjør hvilke linjer som skal delta.
- 2) Ved sine besøk forplikter skolen seg til å utføre arbeid for nasjonalparkforvaltningen:
  - Slått og rydding av innmark ved Fjellgården i Vefsn, etter instruks gitt av verneområdeforvaltningen.
- 3) Minst en gang i året gir nasjonalparkforvaltningen informasjon til elevene om nasjonalparken og forvaltning av vernede områder. Informasjonen kan gis til elevene enten på Fjellgården eller på skolen i Marka.

Aktivisering og gjennomføring

Ansvar for gjennomføring og aktivisering av avtalen skjer fra sommer/høst 2024 og gjøres i samarbeid mellom nasjonalparkforvaltningens og skolens kontaktpersoner. Det bør gjennomføres årlige evalueringsmøter helst etter gjennomført oppdrag i felt.

Økonomi

- 1) Nasjonalparkforvaltningen skal betale 30.000 pr år i avtaleperioden.
- 2) Mosjøen videregående skole, Marka sender faktura på beløpet hvert år til nasjonalparkforvaltningen.
- 3) Dersom forvaltningen ikke får innvilget midler til skjøtselsoppdraget det aktuelle året, vil oppdraget falle bort. Dette avklares vinter/vår før planlegging og utførelse av oppdraget.

Varighet

Avtalen gjelder i fem år, fra 01.08.24 -31.07.29. Avtalen løper deretter videre for ett år av gangen dersom ikke annet avtales eller avtalen sies opp av en av partene. Avtalen kan sies opp med 6mnd frist fra høsten 2029.

Denne avtalen erstatter tidligere avtaler.

Mislighold av avtalen

Mosjøen videregående skole, Marka plikter å påtale interne brudd på avtalen. Betydelige brudd på avtalen kan medføre at den økonomiske kompensasjonen helt eller delvis faller bort. Avtalen er utferdiget i to eksemplarer- hvorav partene beholder ett hver.

Sted dato:

For Nasjonalparkforvaltningen

For Mosjøen videregående skole, Marka

Arkivsaksnr: 2023/33730-0

Saksbehandler: Bjørnar Aarstrand

Dato: 01.12.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	34/23	08.12.2023

Avtaleforslag om skjøtselsoppdrag mellom Brønnøy kommune og Lomsdal-Visten Nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve

Vedlegg:

- 1 Avtaleforslag om skjøtselsoppdrag mellom Brønnøy kommune og Lomsdal-Visten Nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve

Forvalters tilrådning

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre inngår 3-årig samarbeidsavtale med Brønnøy kommune/Brønnøyskolen om skjøtselsoppdrag i nasjonalparken.

Avtalen er vedlagt denne utredningen og har en størrelse på kr 50.000,-

Avtalen signeres av styreleder.

Bakgrunn

Tidligere avtale mellom Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre og Brønnøy kommune (Brønnøyskolen) utløp i 2016. Det har etter dette vært et sterkt ønske om å få til en ny avtale.

Elevene (10. årstrinn) ved skolene i Brønnøy har hatt som tradisjon å dra til Strompdalen/Lomsdalen på tur hver høst. De siste årene har utfordringene med båtutgifter til transport blitt for store til at skolene klarer å stå for denne kostnaden selv. Dette var bakgrunnen for tidligere avtale og er den samme problematikken nå.

Tidligere avtalesum var satt til kr 30.000,-, men dette dekker ikke opp for de utgiftene for å kunne transportere elevene inn med båt. Det er nå et ønske om å kunne øke denne avtalen til kr 50.000,-

I Strompdal og omegn er det mulighet for flere skjøtselsoppdrag, blant annet i tilknytting til Strompdalsgården hvor det er en del fremmede arter som er rester etter hage.

Vurdering av saken

Et av formålene med vernet i Lomsdal-Visten nasjonalpark er å bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander. Formålet med denne avtalen er også blant annet at elevene ved Brønnøyskolen skal kunne få delta i denne skjøtselen gjennom blant annet bekjempelse av fremmede arter og annen skjøtsel.

Skjøtselen vil foregå etter naturmangfoldlovens prinsipper §§ 8 – 12. I området rundt Strompdalsgården er det utarbeidet en skjøtselsplan.

I Miljødirektoratets strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, legges grunnlaget for hvordan midler skal brukes i verneområder. Her slås det fast at tiltaksmidler skal brukes til skjøtsel, tilrettelegging og informasjon, først og fremst for å sikre verneverdiene i området, men også for å sikre forståelsen for vernet blant berørte grunneiere, lokalbefolkning og andre besøkende. Med skjøtsel menes aktive tiltak, vanligvis på økologisk grunnlag, som gjennomføres for å opprettholde og/eller utvikle en ønsket naturtilstand i et område.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Midler til skjøtseltiltak er høyt prioritert av Miljødirektoratet.

Styret har tidligere uttalt at det er positivt med samarbeid opp mot skolene. At barn og unge får et eierforhold til nasjonalparken, at de blir glade i områdene og det å være ute er det beste vernet vi kan gi naturen. Å få mulighet til å bruke nasjonalparken som formidlingsarena i skolen og på fritida vil være et pluss både for nasjonalparkforvaltning og skoler.

Forvalter og lokalt oppsyn har i flere sammenhenger deltatt på opplegg med skoler og leirskoler i de fire kommunene som har arealer i Lomsdal-Visten nasjonalpark. Inneværende år har det vært opplegg med alle kommunene også Mosjøen videregående skole, Marka.

SAMARBEIDSAVTALE

Brønnøy kommune og Nasjonalparkforvaltningen i Lomsdal Visten Nasjonalpark inngått samarbeidsavtale om rydding og drift av definerte områder i Lomsdal Visten nasjonalpark (LVNP)

Partene har inngått denne avtalen ut fra et felles ønske om å skape bedre forutsetninger og forutsigbarhet for Brønnøyskolenes friluftso pplæring i LVNP og nasjonalparkforvaltningens drift av LNP. Sammen ønsker partene å presentere LVNP for alle skoleelever i Brønnøy samtidig som elevene kan utføre nyttige oppdrag for nasjonalparkforvaltningen i LVNP.

Formål

Formålet med samarbeidet er:

- Gi bedre grunnlag og forutsetning for friluftso pplæring i LVNP.
- Få utført oppdrag på vegne av nasjonalparkforvaltningen.
- Markedsføre nasjonalparken blant barn og unge.

Avtalens innhold

- 1) Brønnøyskolene skal hver for seg ha minst ett besøk til LVNP hvert år. Unntatt er Torgøyen oppvekstsenter og Brønnøy voksenopplæring.
- 2) Ved sine besøk forplikter skolene seg til å utføre arbeid for nasjonalparkforvaltningen etter nærmere avtale og spesifikasjoner. Slikt arbeid kan være:
  - Rydding i avtalte områder
  - Vedlikehold av varder og stier
  - Annet arbeid som partene blir enige om i avtaleperioden.

Aktivisering og gjennomføring

Ansvar for gjennomføring og aktivisering av avtalen skjer fra høsten 2024 og gjøres i samarbeid mellom nasjonalparkforvaltningens og BKs kontaktpersoner. Det gjennomføres årlige evalueringsmøter, fortrinnsvis på våren i rektormøte i Brønnøysund.

Økonomi

- 1) Brønnøy kommune skal betale 50.000,- pr år i avtaleperioden til utgiftsdekning.
- 2) Nasjonalparkforvaltningen skal betale 50.000 pr år i avtaleperioden til utgiftsdekning.
- 3) Brønnøy kommune sender faktura på beløpet hvert år til nasjonalparkforvaltningen. Regnskap for bruk av midler oversendes nasjonalparkforvaltningen så snart dette foreligger eller i årlig evalueringsmøte.
- 4) Dersom forvaltningen ikke får innvilget midler til skjøtselsoppdraget det aktuelle året, vil oppdraget falle bort. Dette avklares vinter/vår før planlegging og utførelse av oppdraget.

Varighet

Avtalen gjelder i tre år, fra 01.08.24 -31.07.27. Avtalen løper deretter videre for ett år av gangen dersom ikke annet avtales eller avtalen sies opp av en av partene. Avtalen kan sies opp med 6mnd frist fra høsten 2026.

Denne avtalen erstatter tidligere avtaler.

Mislighold av avtalen

BK ved skoleeier plikter å påtale interne brudd på avtalen. Betydelige brudd på avtalen kan medføre at den økonomiske kompensasjonen helt eller delvis faller bort. Avtalen er utferdiget i to eksemplarer- hvorav partene beholder ett hver.

Sted dato: Sted dato:

For Nasjonalparkforvaltningen

For Brønnøy kommune

Arkivsaksnr: 2023/31797-0

Saksbehandler: Bjørnar Aarstrand

Dato: 01.12.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyret	35/23	08.12.2023

Henvendelse om eierskap og driftsansvar for hengebru i Stavassdalen, Grane næringsutvikling

Vedlegg:

- 1 Henvendelse nasjonalparkstyret Lomsdal Visten .docx
- 2 Kostnadsoverslag - Hengebru Stavasselva.pdf

Forvalters tilrådning

Saken legges frem uten innstilling.

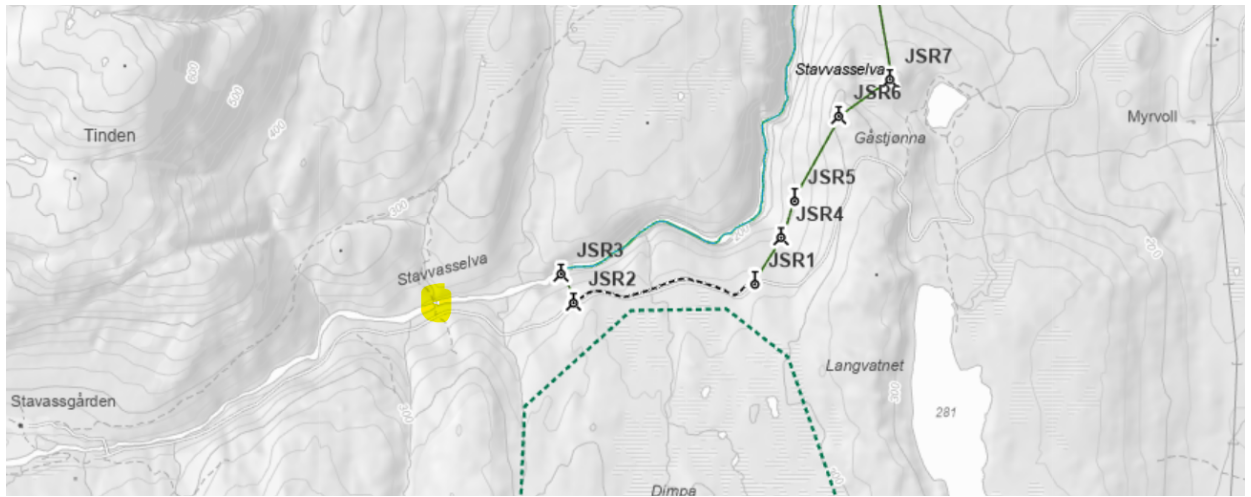
Bakgrunn

Grane Næringsutvikling har forespurt Lomsdal-Visten nasjonalparkstyret om å stå for driftsansvaret og vedlikeholdskostnader av hengebru i Stavassdalen. Henvendelsen med kostnadsoverslag ligger vedlagt saken.

Bakgrunnen for henvendelsen er at Stavassdalen er pekt ut som innfallsport til Lomsdal-Visten nasjonalpark i Grane kommune. Her er lagt til rette med parkering, informasjon og bru over elva til Stavassgården.

Sommeren 2022 ble Helgeland friluftsråd, Helgeland museum og Lomsdal-Visten nasjonalpark (ved forvalter) invitert inn i et prosjekt med å etablere en natursti etter Gamle Stavassdalsveg. Prosjektet er i regi av Grane kommune med midler fra Miljødirektoratet. Det er tidligere også gitt orienteringer til nasjonalparkstyret om dette prosjektet.

I ettertid har også Grane næringsutvikling blitt koblet på prosjektet med nytt delprosjekt som går på reetablering av bru over Stavasselva. Påkoblingen var fornuftig for å få en helhet i disse to prosjektene, samtidig vil det også bli mulig for besøkende å ta en rundtur eller bare deler av vegen.

Kart over Stavassdalen: Gul markering viser hvor bru skal reetableres.

Vurdering av saken

Saken er utenfor vernet område og berører ikke verneverdiene i nasjonalparken.

Stavassdalen er pekt ut som innfallsport i Grane kommune. Flere aktører har bidratt inn til at dette har blitt en god innfallsport, som er mye brukt av både lokalbefolkning og tilreisende. Med de nye tiltakene som Grane kommune legger til rette for både på «Laksvollen» og gjennom naturstien opp Gamle Stavassdalsveg er det forventet at besøkstallene vil øke.

I følge styrets vedtekter står det i punkt 2: «*Nasjonalparkstyret anses som en juridisk person med myndighet til å inngå avtaler og påta seg forpliktelser innenfor de økonomiske rammene styret disponerer.*»

Nasjonalpark- og verneområdestyrene i Nordland har ikke eget organisasjonsnummer og er derfor i praksis regnet som samme juridiske enhet som Statsforvalteren i Nordland. Dette innebærer at et eierskap til et anlegg eller en installasjon må også godkjennes av Statsforvalteren i Nordland.

Nasjonalparkstyret søker årlige midler fra Miljødirektoratet til drift og investering. Kompetanse for drift av ei bru må eventuelt leies inn fra eksterne.

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre eier i dag et par anlegg. Disse anleggene er vurdert som nødvendige for enten å komme seg inn i et område eller for opplevelsen av et område og er vurdert gjennom besøksstrategien for nasjonalparken. Brua over Stavasselva er ikke et tiltak som ligger inne i besøksstrategien i dag.

Nasjonalparkstyret har i flere sammenhenger også bidratt med midler til anlegg som øker opplevelsen både i og utenfor verneområdet. Dette er også gjort i Stavassdalen med parkeringsplass, oppgradering av vei, utsiktspunkt og bru over til Stavassdalsgården, hvor nasjonalparkstyret har bidratt med betydelig midler.

Hvis styret velger å ta eierskapet, bør det forutsettes at bygget føres opp med materialer og tekniske løsninger som er bærekraftige og krever et minimum av vedlikehold. Det bør også forutsettes at brua gjøres svært sikker, slik at en nærmest kan se bort fra skader og erstatningskrav.

Konklusjon

Dersom styret skal gå inn på et eierskap er det mange forhold som må vurderes jfr. vurderingen. Det bør tas en prinsipiell diskusjon rundt eierskap til viktig infrastruktur. Styret kan uavhengig av dette velge å gå inn i en dialog om delfinansiering av prosjektet.

Henvendelse angående Stavassdalen – innfallsport til Lomsdal-Visten nasjonalpark

Grane næringsutvikling AS jobber i et felles prosjekt sammen med nasjonalparkforvalter, Helgeland friluftsråd, Helgeland museum, Stavassdalens venner, Grane kommune og Statskog, samt privat grunneier, om å etablere en natursti langs gamle Stavassvei. GNU har tatt særlig ansvar for å re-etablere hengebro over Stavasselva, og rydde den gamle skogsveien som kobler seg på Gamle-Stavassvei fra bilveien ca. 2 kilometer nedenfor Stavassgården. Miljødirektoratet har støttet oppryddingsarbeidet av den gamle broen som lå i elveleiet med finansiering, samt at Statskog har bidratt inn i prosjektet med midler. I høst blir vi ferdige med å rydde skogsveien, elveleiet og vi får laget skilt sammen med naturstiprosjektet slik at Gamle Stavassevei fremstår som en helhetlig innfallsport til Lomsdal – Visten nasjonalpark.

I 2024 vil GNU jobbe frem midler for å sette opp igjen hengebroen som opprinnelig gikk over Stavasselva, og Statskog har bevilget 100.000 kr til oppsettingen som har et budsjett på ca 200 000 kroner. Vi skal søke om offentlige midler for resten av kostnadene, og vil sørge for at dette er fullfinansiert.

GNU ber om at Lomsdal-Visten nasjonalparkstyrke kan stå for driftsansvaret med vedlikeholdskostnader av denne hengebroen, da dette er den definerte innfallsporten til nasjonalparken. Dere innehar kompetansen som skal til, og har bred erfaring med vedlikehold av dette. Det er også naturlig at nasjonalparkstyret bidrar inn i innfallsporten på denne måten. Et alternativ vi har undersøkt er om Stavassdalens venner kan stå for drift og vedlikehold, men de har allerede dette ansvaret på broen over til Stavassgården, og sier at de ikke har kapasitet til mer.

Med vennlig hilsen

Mariann Sæther

Styreleder

Vedlegg:

Kostnadsoversikt hengebro fra Statskog

Bilder fra opprydding av elveleiet finansiert av Statskog og Miljødirektoratet

Grane Næringsutvikling A/S
 Mariann Sæther

Mo i Rana, 06. Januar. 2023

Vår saksbehandler:
 Hans Moasveen

Vår ref.: Hmo

Deres ref:

Hengebru 15 meter – Stavasselva.

Prosjektering/Befaring	30 timer	a 1050,-	31500,-
Støyping av banket og wirefundament	30 timer	a 1050,-	31500,-
Bygging av hengebru, 15 m lang og 0,80 m bred	90 timer	a 1050,-	94500,-
Sum			157500,-

Materialiste

Støpemørtel	100 sekker	a 69,-	6900,-
Strekfisker	32 mm	2 stk.	5266,-
Strekfisker	12 mm	10 stk	3190,-
Bærewire	20 mm.	40 m.	2033,-
Handwire	12 mm	50 m	3300,-
Irongrip	20 mm	4 stk	1520,-
Irongrip	12 mm	30 stk	3828,-
Tverrbjelker 2”4		50 m	2400,-
Dekke 28x120		100 m.	2000,-
Øyemutter,kausar,gjengestenger, kramper og netting			8000,-
Festemiddel			5000,-
Sum			43437,-

Sum arbeid		157500,-
Sum materialliste		43437,-
Totalsum	Eks moms	200937,-

E-post: hans.moasveen@statskog.no

Postadresse:
 8618 Mo i Rana

Kontoradresse:
 Nordlandsveien 70

Telefon:
 +47 41569730

Bankkonto:
 8200.06.58800

Arkivsaksnr: 2022/7279-0

Saksbehandler: Bjørnar Aarstrand

Dato: 01.12.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	36/23	08.12.2023

Bestilling av oppdrag fra statens naturoppsyn for verneområder tilknyttet Lomsdal.Visten nasjonalparkstyre 2024.

Forvalters tilrådning

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre gjør bestilling av fremlagte punkter i «Naturopdrag» for egne verneområder for 2024.

Bestillingen gjøres i henhold til Miljødirektoratets brev 13. november 2023.

Bakgrunn

Det er årlig gjennomgang av tiltak og planlegging av neste års aktivitet sammen med SNO lokalt.

Jamfør instruks fra Miljødirektoratet 13. november skal nå planleggingen med naturoppsynet foregå via løsningen; «Naturopdrag» som er en digital løsning (Rammer og opplegg for verneområdestyrer)

Vurdering

Arbeidsutvalget har sammen med SNO og forvalter gått gjennom bestillinger for verneområder som forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre for 2024.

Forvalter går gjennom forslag til bestilling gjennom «Naturopdrag». Bestillingen tas opp på skjerm.

Arkivsaksnr: 2022/7279-0

Saksbehandler: Bjørnar Aarstrand

Dato: 01.12.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg Lomsdal-Visten	5/23	04.12.2023
Rådgivende utvalg Lomsdal-Visten	2/23	07.12.2023
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	37/23	08.12.2023

Bestilling av midler til tiltak og drift Lomsdal-Visten/Njaarke 2024

Vedlegg:

- 1 Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2020-2025.PDF

Forvalters tilrådning

Styret tilslutter seg prioritering av midler til tiltak og drift, som er gjort av arbeidsutvalg og rådgivende utvalg. Det søkes midler ut fra dette for 2024.

Saksprotokoll i Arbeidsutvalg Lomsdal-Visten - 04.12.2023

Behandling

Vedtak

Saksprotokoll i Rådgivende utvalg Lomsdal-Visten - 07.12.2023

Behandling

Vedtak

Bakgrunn

Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarke vaarjelimmiedajve har mottatt brev fra Miljødirektoratet, datert 13.11.23, om rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder – 2024. I brevet står det bl.a.:

Tiltak i verneområdene:

«Elektronisk søknadssenter (ESS) skal benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, finansiert over kap./post 1420.31. Frist for innmelding er 10. januar 2024.»

Videre:

«Post 1420.31 heter nå Tiltak i verneområde og naturrestaurering. For 2024 vil vi opprettholde to skjemaer i ESS for innmelding av behov for tiltak finansiert over 31-posten. Ett skjema heter Midler til tiltak i verneområder og det andre heter Midler til naturrestaurering, altså tilsvarende ordning for innmelding som før. De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold.»

Miljødirektoratet viser til:

«Tiltak i verneområder Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. (...) Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering. Alle innmeldte tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter.»

Innmeldinger andre behov:

Driftsmidler til verneområdestyrer - Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål - Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn

Miljødirektoratets «Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, 2020-2025». Her finnes «Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsarområder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene.
2. Løpende skjøtselstiltak.

3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging.
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk.
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder.
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)»

Vurdering

Styret for Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve skal oppfylle formålet med vernet i tråd med nasjonale mål og internasjonale forpliktelser. Dette skal videre gjøres gjennom en helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning av de verneområdene styret har ansvar for.

Det er derfor lagt opp til en bred medvirkning gjennom samtaler og møter med lokalt oppsyn, kommunene, fylkeskommune, friluftsråd og rådgivende utvalg før bestillingen blir behandlet av styret.

Forvalter hadde møte med Administrativt kontaktutvalg for nasjonalparken den 23. november. Administrativt kontaktutvalg består av kommunene, fylkeskommune og friluftsrådene.

Forvalter presenterer behov som har kommet fram i planer og behov så langt i år. Arbeidsutvalget tar en gjennomgang som legges frem for rådgivende utvalg den 7. desember i Brønnøysund.

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, 2020-2025

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Regjeringen ferdigstilte i 2019 Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, og ett av tiltakene i planen er å oppdatere strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder innen 2021. Ifølge tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2019 skal "Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I statsbudsjettet for 2019 (Prop.1S (2018-2019) står følgende:

"Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiene, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenge i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevarer for Noregs nasjonalparker og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparker og andre verneområde med store besøkstal eller særskilde utfordringar. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltings-/skjøtelsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument."

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og

utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

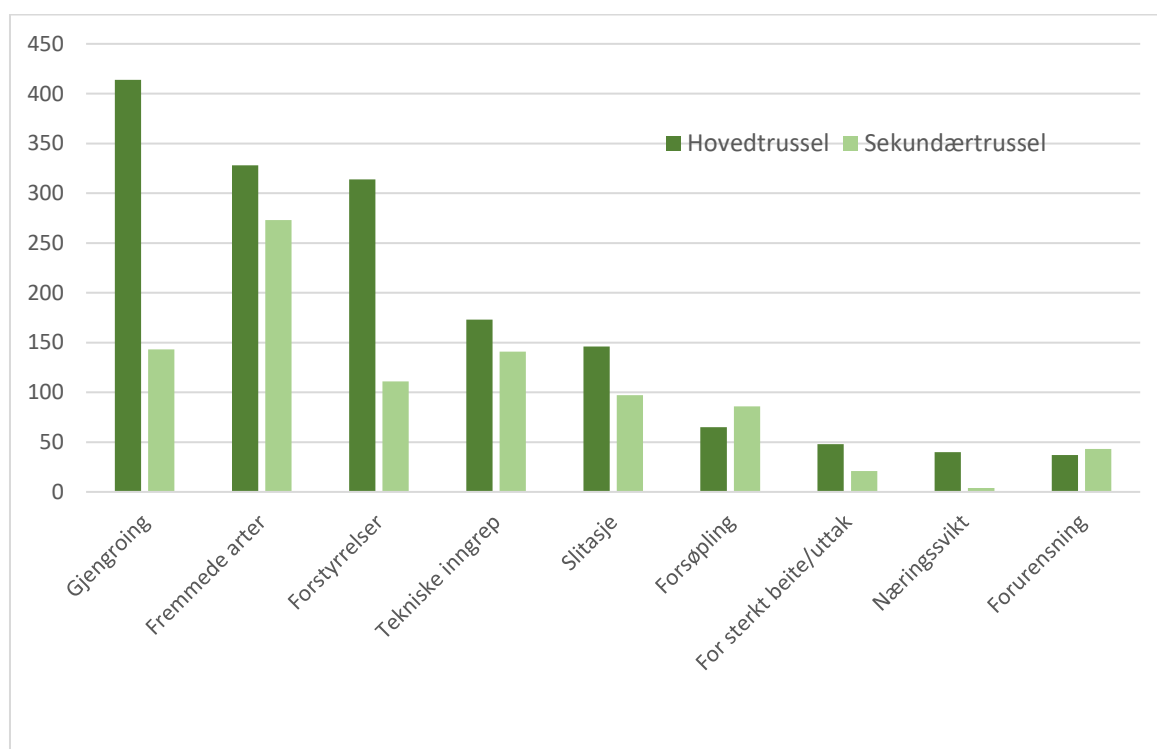
Tiltak skal være forankret i en skjøtels- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter.

I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd."

Prioriteringer ved bruk av midler til tiltak i verneområder

Klima – og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er gjengroing, fremmede arter, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 31.12.2017

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende

skjøtsel), skal prioriteres høyere enn nye, større prosjekter. Det finnes likevel tilfeller der strakstiltak bør prioriteres. Dette gjelder f.eks. der det oppdages nye forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale og der trua arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt. Et annet eksempel kan være sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltningen.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder er likevel god, oppdatert informasjon i tråd med merkevaren viktig.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Strategien vår for å nå dette målet, vil være å prioritere tiltak som innretter seg mot en bedret tilstand i verneområdene. Dette vil være tiltak som innrettes mot trusselfaktorene for de aktuelle områdene, og slike tiltak kan være både skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak. For å sikre en god opplevelse for besøkende, vil vi følge opp tiltak som er fremmet i besøksstrategier, og inkludert er bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til opprettelse av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til (primært å delfinansiere) gjennomføring av denne typen tilrettelegging, og søknader til slike anlegg skal være godt begrunnet med bl.a. informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging etter universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og de har som den klare hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Kulturminner er en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Ansvar for oppfølging og ivaretagelse av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Det er egne poster på statsbudsjettet for forvaltning av kulturminner, og tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til dette formålet. Skjøtsel av enkelte kulturminner, slik som steingjerder, gravrøyser og fangstsystemer, kan likevel vurderes prioritert for samfinansiering med kulturminnemyndigheten. Eksempler på tiltak som *ikke* finansieres av tiltaksmidler eller driftsmidler er vedlikehold av bygninger i verneområder. Ansvar for finansiering av vedlikehold og drift av bygninger ligger hos eier.

«MottakerNavn»e
Alle verneområdestyrer

Trondheim, 13.11.2023

Deres ref.:
«Ref»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/8969

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2024

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, finansiert over kap./post 1420.31. Frist for innmelding er 10. januar 2024. Innmeldingen skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt. Prioritering av oppsynsinnsett fra SNO skal inngå i møtene, basert på behov og oppdrag som er lagt inn i [Naturopdrag](#) på forhånd. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering

Post 1420.31 heter nå *Tiltak i verneområde og naturrestaurering*. For 2024 vil vi opprettholde to skjemaer i ESS for innmelding av behov for tiltak finansiert over 31-posten. Ett skjema heter *Midler til tiltak i verneområder* og det andre heter *Midler til naturrestaurering*, altså tilsvarende ordning for innmelding som før.

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, ber vi nå om at forvaltningsmyndighet synliggjør vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger

som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i terrestriske økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap og åpent lavland. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030). Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak, blant annet med grunnlag i *Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)*. Statsforvalteren i Oslo og Viken og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler til styrket kapasitet på naturrestaurering hos Statsforvalterne fra kap. 1420.21. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Restaurering i de truede naturtypene sanddynemark, sørlig etablert sanddynemark og åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone prioriteres høyt, men det kan også meldes inn behov for midler til restaurering i andre terrestriske naturtyper, så lenge det legges ved en prosjektbeskrivelse av tiltakene. Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder meldes også inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Statsforvalteren i Vestland kan bistå med faglige råd knyttet til slik hogst.

Midlene kan benyttes til naturrestaurering både innenfor og utenfor verneområder. Kap./post 1420.31 er ikke en tilskuddspost og kan ikke benyttes til tilskudd. Det er kun Statsforvalteren og verneområdestyrene som har adgang til å melde inn behov for midler på denne posten. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering i skjemaet.

Til orientering, i forslaget til statsbudsjett for 2024, er det foreslått en ny tilskuddsordning for naturrestaurering (post 1420.80 – *Tilskot til tiltak for å ta vare på natur*). Det er satt av 10 mill. kroner til formålet. Kommuner, organisasjoner og private kan søke om midler til tiltak. Tilskudd til restaurering vil bli prioritert til tiltak i kommuner som har vedtatt kommunedelplan for naturmangfold. Tilskudd kan også gis til private aktører, så lenge det blir inngått langsiktige avtaler for bevaring av arealene. Miljødirektoratet vil i samarbeid med KLD utarbeide en forskrift for tilskuddsordningen, og ordningen vil etter planen være klar våren 2024, med søknadsfrist før sommeren.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.

Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering. Alle innmeldte tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter.

Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede prioriterte innmeldingen.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2024 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig, meldes inn som enkelttiltak i ESS, og ikke som del av en ramme.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Ved minkbekjempelse kan fellingsinstruksen kun tas i bruk av tjenesteytere som har kontrakt med SNO.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Områder som har eller tåler mye besøk, områder som har særlig sårbare naturverdier (med behov for kanalisering av ferdsel), samt bynære områder skal prioriteres ved utarbeidelse av besøksstrategier.

Behov for midler til informasjonstiltak i prioriterte områder meldes inn via ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag om informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Statsforvalteren kan for 2024 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak. (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres

som egne tiltak i ESS. Informasjonstiltak som SNO skal være økonomisk ansvarlig for, meldes inn som enkelttiltak i ESS.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger, og respektive antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Verneskilt, underskilt og skiltstenger til verneskiltene kan bestilles via en felles bestillingsløsning fra vår leverandør Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>. Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmeldinger av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan ikke dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og det er derfor viktig med effektmåling av tiltak. Vi oppfordrer forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i NatStat - Naturstatus for verneområder, som er utviklet for dette formålet. Se informasjonsskriv for fremgangsmåte og nærmere detaljer her: [Etablere bevaringsmål i NatStat \(fm-nett.no\)](#)

Ferdselstellere

Tellerne vi bruker i dag fra Eco-Counter fases etter hvert ut etter 2024. I den forbindelse vil det i 2024 komme nye retningslinjer fra oss om bruk og organisering av ferdselstellere i verneområder. For det kommende året skal det imidlertid meldes inn behov for tellere som før via ESS, og forvaltningsmyndighetene skal ikke kjøpe inn tellere selv.

Behov for Miljødirektoratets elektroniske ferdselstellere meldes inn i ESS. Det skal meldes inn både behov for å kunne beholde tellere som allerede er i bruk og behov for nye tellere. I kostnadsfeltet

skrives kr. 1. Behovet må begrunnes, da det erfaringsvis er stor etterspørsel etter tellere. SNO skal bistå ved å sette ut tellere og rapportere inn koordinater og stedsnavn, i tillegg til å ajourføre databasen. Behov for personalressurser i felt for oppsetting og drift, meldes inn i Naturoppdrag.

Marint søppel

Det fins en egen tilskuddspost (*Tilskudd til tiltak mot marin forurensning*). Statsforvalteren vil her kunne oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale selskaper og samarbeidsorganer til å søke for å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene. Minstesummen det kan søkes om over denne ordningen er kr. 300.000. Behov for midler til mindre tiltak knyttet til rydding av marint søppel i verneområder kan meldes inn i ESS, *Tiltak i verneområder*.

3. Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsetning, gjennomføring av tiltak og overvåking (bevaringsmål) som SNO skal ha ansvar for å utføre selv eller gjennom tjenestekjøp. Dette sikres gjennom planleggingsmøtene som omhandler verneområdearbeidet, og aktiv bruk av Naturoppdrag gjennom året. Det er en klar forventning om at både forvaltningsmyndighet og oppsyn bruker Naturoppdrag, både ved planlegging og gjennomføring av tiltak i verneområdene.

På planleggingsmøte 1 i november/desember, skal SNO rapportere fra årets arbeid, og utfordringer og behov for kommende år skal diskuteres. SNO er selv ansvarlig for å planlegge, prioritere og å være økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er allikevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år.

Forvaltningsmyndigheten kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver som registreringsarbeid, bevaringsmål eller tiltak i verneområder (restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak). Naturoppdrag skal brukes til denne dialogen. *Dette betyr at "Skjemaet for innspill om ønsker til SNO-ressurs" fra og med i år ikke skal benyttes.*

Forvaltningsmyndigheten, SNO og tjenesteytere skal gjennom året fortløpende legge inn behov og observasjoner, samt rapportere på det som blir gjennomført i felt. Forvaltningsmyndigheten kan ut fra dette vurdere hva som trengs av tiltak og avklaringsbehov, og evt. generere oppdrag på dette. Hvorvidt SNO skal være utfører av oppdraget, drøftes på planleggingsmøte 1, og behov for SNO-ressurs legges deretter inn som utfører i Naturoppdrag. SNO vil i etterkant gjøre en vurdering av innspillene i forhold til kompetanse og kapasitet, og de siste avklaringene knyttet til utfører gjøres senest på planleggingsmøte 2.

Forslag til tiltak for kommende år fra forvaltningsmyndighet, bør legges inn fortløpende i Naturoppdrag og senest en uke før planleggingsmøte 1, slik at begge parter kan forberede seg best mulig til møtet. For flere fylker gjøres dette på såkalte null-/formøter mellom saksbehandler hos forvaltningsmyndigheten og SNO, hvor man går mer detaljert gjennom tiltakene. Dette gjelder også tiltak knyttet til Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025) og eventuelle andre oppgaver knyttet til restaurering av natur.

For tilsynsoppdrag i verneområder forvaltet av Statsforvalteren, har de fleste embeter tidligere brukt «Skjema tilsynsbehov i verneområdene». I Planleggingsmøte 1 bør det diskuteres om dette skjemaet fortsatt er formålstjenlig som oversikt over tilsynshyppighet, eller om Naturoppdrag er bedre egnet.

Oppgaver knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de meldes inn til SNO-lokalt. Dette er for å kunne vurdere muligheten for å samkjøre tiltak.

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 20. november 2023.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2024. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post, se adresser under.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Dette lar seg ikke lett endre etter at midlene er tildelt.

Dersom klimatiske forhold, som for eksempel frossen mark, gjør at enkelttiltak bør realiseres før midler formelt blir tildelt, må tiltaket forhåndsklareres med Miljødirektoratet, ved:

- Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet
- Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Forhåndsklareringen forutsetter at tiltaket er høyt prioritert i bestillingen. De aktuelle tiltakene legges både inn i ESS med merknad om forhåndsklarering og formidles i egen e-post.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i ESS og behov for SNO som utfører i Naturoppdrag er **10. januar 2024**.

Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2024, økonomirapportering pr. 1. november og Endelig årsrapport (EÅR) pr. 31. des. 2024. Samtidig med

EÅR skal det i 2024 rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, rapporteres fortløpende til Miljødirektoratet, se mailadresser over. Det kan da frigjøres tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Vedlegg:

Strategi for bruk av tiltaksmidler 2020-2025

Kopi til: Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

ST 38/23 Eventuelt